Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 434
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 28 februari 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Openbare besturen - Pesticidegebruik

Sinds 1 januari 2015 geldt in principe een verbod op het gebruik van pesticiden (herbiciden voornamelijk om onkruid te verdelgen). Ook De Lijn, NMBS, het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), zorginstellingen, scholen, kinderdagverblijven, sportclubs enzovoort mogen geen pesticiden meer gebruiken. Heel wat gemeenten en andere instanties tonen dat het kan. Tegen 2018 zouden in heel Vlaanderen de openbare besturen pesticidevrij moeten werken.

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) publiceert jaarlijks een rapport duurzaam pesticidegebruik bij openbare besturen. Daaruit blijkt dat het gebruik van pesticiden door openbare besturen in dalende lijn is en dat is goed nieuws.

1. Kan de minister een overzicht geven van de gemeenten die een afwijking aanvroegen?

   Graag een opsplitsing tussen generieke en specifieke afwijkingen.

2. Kan de minister een overzicht geven van de gemeenten die een omvormingsprogramma hebben?

3. Kan de minister een overzicht bezorgen van andere openbare besturen die een afwijking aangevraagd hebben?

   Graag een opsplitsing tussen generieke en specifieke afwijkingen.

   Indien het om een specifieke afwijking gaat, graag opsplitsen tussen procedure 4 en 5.

4. Voor openbare besturen die geen omvormingsprogramma hebben lopen: hoe zal de Vlaamse overheid ervoor zorgen dat ook zij op korte termijn een nulgebruik rapporteren?

5. Welk traject stippelt de VMM uit om gemeenten die niet rapporteren te responsabiliseren?

6. De Lijn vraagt voor het onderhoud van de kusttram een afwijking aan. Blijkbaar is een gelijkaardige afwijking in andere regio's met tramlijnen niet noodzakelijk.

   Hoe komt dit? Heeft De Lijn een omvormingsprogramma lopen? En zo ja, wanneer willen zij pesticidevrij zijn?

7. We stellen vast dat de luchthavens van Oostende en Antwerpen een afwijking aanvragen.

   Welke regionale luchthavens slagen er wel in om een nulgebruik te handhaven?

8. Hoe gaat Vlaanderen om met het grote gebruik van pesticiden door Infrabel? Wordt hier in acties voorzien om het gebruik in lijn te brengen met andere overheidsinstanties?
9. Er is een significante daling van het gebruik van glyfosaat, maar toch is de daling lager dan de opgetekende daling bij de andere gebruikte pesticiden.

   Zullen er , gelet op de schadelijkheid van het gebruik van glyfosaat, er bijkomende maatregelen genomen worden om het glyfosaatgebruik door openbare besturen verder en op korte termijn in te dammen?
10. Alleen de openbare besturen hebben een rapporteringsverplichting (via het decreet en besluit duurzaam gebruik van pesticiden of via een afwijkingsbesluit van de VMM).

    Hoe handhaaft de VMM het nulgebruik bij de andere doelgroepen?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 434 van 28 februari 2020
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

---

1. Op de website www.zonderisgezonder.be zijn op deze pagina: https://www.zonderisgezonder.be/openbare-diensten/gebruiksgegevens-steden-en-gemeenten gebruikscijfers van de gemeenten opgenomen. Dit zijn de gemeenten die gebruikscijfers rapporteerden op basis van een afwijking. De cijfers zijn opgedeeld in totaal gebruik (procedure 1, 2, 3, 4 en 5) en gebruik zonder de generieke afwijking. Als u beide kolommen vergelijkt, hebt u een zicht of de gemeenten enkel een generieke afwijking gebruikte (beide kolommen geven hetzelfde cijfer) of beide.

2. Het omvormingsprogramma liep van 2015 tot 2017. Openbare besturen konden nog een verlenging aanvragen tot 2020. In totaal zijn 48 verlengingen aangevraagd door steden of gemeenten. Het gaat om: Ardooie, Avelgem, Balen, Bekkevoort, Boechout, Buggenhout, De Panne, Dilsen-Stokkem, Duffel, Essen, Galmaarden, Geetbets, Gingelom, Hamont-Achel, Hemiksem, Herent, Hoegaarden, Holsbeek, Huldenberg, Kortenberg, Kortessem, Kruibeke, Kruishoutem, Landen, Linter, Lochristi, Londerzeel, Lubbeek, Maarkedal, Maasmechelen, Meeuwen-Gruitrode, Meulebeke, Nevele, Pittem, Putte, Rijkevorsel, Sint-Amands, Temse, Turnhout, Voeren, Waasmunster, Wervik, Wichelen, Willebroek, Wommelgem, Zandhoven, Zemst, Zwevegem.

3. Ik specifieer hier de stand van zaken voor het werkingsjaar 2020.
   Voor de procedure van het omvormingsprogramma (P4) hebben volgden instanties nog een omvormingsprogramma lopen: Infrabel, NMBS, Provincie Vlaamse Brabant en de Vlaamse Waterweg.
   Generieke afwijkingen moeten niet aangevraagd worden, maar wel gerapporteerd. Hierover zijn er dus nog geen cijfers. Die worden gerapporteerd in 2021. De meest recente cijfers voor de generieke afwijkingen zijn opgenomen in het rapport Duurzaam gebruik pesticiden – 2018.
   De lijst voor de afwijkingsaanvragen P5 die aangevraagd zijn voor het jaar 2020 is nog niet definitief. Tot 10 maart 2020 zijn er vijf aanvragen ingediend door andere openbare besturen. Het gaat om aanvragen van De Lijn (Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Antwerpen – traminfrastructuur), Provincie Antwerpen (Vrijbroekpark –collectietuin) en ANB (Museumtuin Gaasbeek en Rozentuin Coloma), Provincie Oost-Vlaanderen (Golfterrein Puyenbroeck), Provincie Oost-Vlaanderen (het Leen: plantencollecties).
   Infrabel heeft een afwijking volgens procedure 3 – veiligheidsprobleem voor het werkingsjaar 2019 en 2020.

4. Op dit moment gelden naast de procedure 4 ook andere afwijkingsmogelijkheden. Dus al zijn de omvormingsprogramma's afgelopen, openbare besturen hebben nog de mogelijkheid om onder specifieke omstandigheden volgens de voorwaarden van het decreet duurzaam gebruik pesticiden van het verbod af te wijken. Een voorbeeld ervan is procedure 1 – generieke afwijkingen. Deze lijst wordt opgesteld na raadpleging van en in overleg met stakeholders.
   Daarnaast wil ik ook aangeven dat om de administratieve last beperkt te houden openbare besturen die een nulgebruik hebben, dit niet hoeven te rapporteren. Ik ga er vanuit dat de openbare besturen de wetgevingen die voor hun van toepassing zijn, kennen en zich daar ook aan houden.

5. De VMM geeft aan dat zij verschillende communicatiekanalen gebruikt om de gemeenten te wijzen op de rapporteringsverplichting die zij hebben. In deze communicatie wordt ook gevraagd om, als ze een afwijking hebben lopen en ze geen pesticiden gebruikten, een nul in te geven in de rapporteringstool (online – inventaris - https://www.zonderisgezonder.be/openbare-diensten/rapportering/aan-de-slag-met-de-online-inventaris)

6. De Lijn had een afwijking lopen via procedure 5 voor het onderhoud van de trambedding (ballastbedding) voor de periode 2017 tot 2019 in 3 provincies: West-Vlaanderen, Antwerpen en Oost-Vlaanderen. Voor 2020 heeft de VMM nieuwe aanvragen ontvangen van De Lijn.
   De Lijn diende geen omvormingsprogramma in.
   De Lijn onderzoekt of een alternatieve opbouw van de trambedding van de kusttram kan bijdragen aan verdere afbouw van het gebruik van pesticiden.

7. De luchthaven Kortrijk-Wevelgem heeft vanaf de invoering van het verbod in 2015 voor het regulier onderhoud geen afwijking aangevraagd. Er wordt geacht dat zij zich dus aan het nulgebruik houdt.

8. Deze vraag heb ik al uitvoerig beantwoord. Zie hierbij de antwoorden op de vragen om uitleg 371 en 423 die aan bod kwamen in de commissievergadering van 4 december 2019.

9. Een duidelijke daling van glyfosaat was er enkel in 2015. Tussen 2011 en 2018 fluctueert het gebruik van glyfosaat ten opzichte van het totale gebruik van de werkzame stoffen tussen 72% en 79%. Hierbij verwijs ik naar figuur 2 (punt 3.3) van het rapport Duurzaam gebruik van pesticiden – 2018. In het totaal gebruik van pesticiden in Vlaanderen zijn de openbare besturen een kleine gebruiker. Daarenboven is 88 % van het gebruik door openbare besturen toe te wijzen aan Infrabel.

   Daarnaast wil ik nog vermelden dat het ANB stopte met het gebruik van glyfosaat voor het bestrijden van Amerikaanse vogelkers, dat de begraafplaatsen vanaf 2021 pesticidevrij beheerd zullen worden en dat voor sportterreinen meestal BOFIX (8171P/B) wordt aangevraagd met andere werkzame stoffen (CLOPYRALID, FLUROXYPYR, MCPA) dan glyfosaat.

10. Net zoals eerder aangegeven, ga ik er vanuit dat de organisaties die openbare diensten aanbieden, zich houden aan de wetgeving. De VMM heeft zelf geen handhavingsbevoegdheid. De handhaving is gekoppeld aan het algemeen kader op de milieuhandhaving. De VMM verzorgt de opleiding Pesticiden in het opleidingspakket van de lokale toezichthouders.